

Hudební a výtvarná výchova

DÍL I.

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Hudební a výtvarná výchova** je zařazen v 1. - 10. ročníku v hodinové dotaci 3 hodiny týdně. V 7. – 10. ročníku jsou určené dvě hodiny posíleny o jednohodinovou disponibilní časovou dotaci.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Hudební výchova	3	3	3	3	3	3	2 + <u>1</u>	2 + <u>1</u>	2 + <u>1</u>	2 + <u>1</u>
Výtvarná výchova										
Celkem	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Předmět **Hudební a výtvarná výchova** přispívá ke kultivaci osobností žáků s kombinovaným postižením – dává prostor pro uplatnění jejich tvořivých schopností. Předmět má rehabilitační a relaxační význam a naplňuje přirozenou potřebu žáků projevit se. Hudební činnosti podporují rozvoj sluchu, motoriky i řečových dovedností, současně odreagovávají napětí, vedou k překonávání únavy, zlepšování nálady a koncentraci pozornosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti a prohlubují vnímavost žáků.

Obsah předmětu **Hudební a výtvarná výchova** byl vytvořen ze vzdělávacích obsahů vzdělávacích oborů **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova** ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Obsah předmětu **Hudební a výtvarná výchova** může být realizován buď v blocích, které prolínají vyučovacím procesem a navozují relaxaci, pohodu a rehabilitaci anebo jsou předmětu věnovány celé vyučovací hodiny (při volbě formy se vychází z tématu činností).

Do předmětu je zařazeno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Předmět **Hudební a výtvarná výchova** je vyučován buď přímo ve kmenových třídách žáků anebo (podle organizačních možností školy) v odborné učebně výtvarné nebo hudební výchovy. Možností je výuka na zahradě na pódiu (hudební část) nebo výuka v zahradě (výtvarná část). Žáci jsou vyučováni po třídách a schopnosti žáků jsou zohledňovány individuálním přístupem včetně edukačního nebo individuálního vzdělávacího plánu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Využívání a rozvíjení tvořivých schopností a dovedností podporujeme tak, že

- *žáky cíleně pozorujeme, zaznamenáváme do portfolia jejich individuální úroveň rozvoje tvorby*
- *žáky motivujeme k výtvarným i hudebním činnostem*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------	-----------

Rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání podporujeme tak, že

- *jako motivaci nabízíme žákům vhodná umělecká díla (skladby, reprodukce výtvarných děl) a žáky vedeme k jejich vnímání a hodnocení*
- *navštěvujeme s žáky pravidelně výstavy výtvarného umění a inspirujeme se jimi při vlastní tvorbě*
- *organizujeme pro žáky návštěvy divadelních představení (v divadle Radost, v Janáčkově divadle)*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	
-----------	------------	-----------	------------	-----------	--

Rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí podporujeme tak, že

- *společně vystavujeme zhotovená díla, vnímáme je a hodnotíme*

	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	<i>KP</i>
--	------------	-----------	------------	-----------	-----------

Ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry vedeme žáky tak, že

- *společně připravujeme veřejná vystoupení na Živý Betlém i Zahradní slavnost (kostýmy, dekorace, hudebně pohybové vystoupení)*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	------------	-----------	-----------

K poznání, že kultura a umění obohacují život člověka vedeme žáky tak, že

- *zprostředkováváme příjemné podnětné zajímavé kulturní a umělecké zážitky – vlastní výstavy, návštěvy výstav, vlastní „umělecká“ vystoupení*

		<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	
--	--	-----------	------------	-----------	--

Poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit zajišťujeme tak, že

- *zařazujeme tradiční výtvarné činnosti (malování vajíčků ...)*
- *učíme se lidové písně, říkanky*
- *při návštěvách divadla upozorňujeme na česká díla, české autory*

<i>KU</i>	<i>KŘP</i>	<i>KK</i>			<i>KP</i>
-----------	------------	-----------	--	--	-----------

Seznámení se s kulturou jiných národů a etnik zajišťujeme tak, že

- *zařazujeme návštěvy výstav, divadelních představení i nečeských autorů a upozorňujeme na ně*
- *výtvarné a hudební činnosti zařazujeme do projektových dní s námětem multikulturní výchovy a myšlení v evropských a globálních souvislostech*

<i>KU</i>		<i>KK</i>	<i>KSP</i>	<i>KO</i>	<i>KP</i>
-----------	--	-----------	------------	-----------	-----------

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Předmět: **Hudební výchova**

<i>Výstupy pro 1.- 3. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl: zpívat či rytmicky vyslovovat jednoduché melodie přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	Jednoduché písně – říkadla - zaměřené k ročním dobám	OSV – Komunikace – <i>řeč zvuků a slov</i> Psychohygiena – <i>dovednosti pro zvládání stresových situací - relaxace</i>	Vokální činnosti
užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem	Hra na nástroje Orffova instrumentáře + na další předměty denní potřeby (pokličky, vařečky...) Hra na tělo – tleskání, dupání...		Instrumentální činnosti
vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky	Nástroje Orffova instrumentáře Hra na tělo		Poslechové činnosti
soustředit se na poslech jednoduché krátké písně či skladby	Melodie a písně určené dětem		

naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se o srozumitelné vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel	Pravidelné dýchání, správné držení těla Rytmizace říkadel – vytleskávání rytmu Nácvik dechové opory, dechové výdrže		Vokální činnosti
reagovat pohybem na hudbu	Hudebně-pohybové hry: - pochod podle hudebně-pohybového doprovodu - pohybové ztvárnění písní - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - kroky, úskoky, poskoky, otáčení v rytmu - reakce na změnu tempa a rytmu		Hudebně pohybové činnosti

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Předmět: **Hudební výchova**

<i>Výstupy pro 4.- 6. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl: zpívat či rytmičky vylovovat jednoduché písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	Jednoduché písně – říkadla	OSV – Komunikace – <i>řeč zvuků a slov</i> Psychohygiena – <i>dovednosti pro zvládání stresových situací - relaxace</i>	Vokální činnosti
rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny : <i>krátké – dlouhé, vyšší - nižší</i>	Mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: <i>krátké – dlouhé, vyšší – nižší</i>		Poslechové činnosti
správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i rytmicizaci říkadel	Pravidelné dýchání, správné držení těla Rytmicizace říkadel – vytleskávání rytmu Nácvik dechové opory, dechové výdrže		Vokální činnosti
soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	Melodie a skladby určené dětem		Poslechové činnosti
poznat vybrané rytmicke	Nástroje Orfeova		Vokální činnosti

<p>hudební nástroje a užívat je při hudebních činnostech</p>	<p>instrumentáře</p>		
<p>propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry</p>	<p>Hudebně-pohybové hry: - pochod podle hudebně-pohybového doprovodu - pohybové ztvárnění písní - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - kroky, úskoky, poskoky, otáčení v rytmu - reakce na změnu tempa a rytmu</p>		<p>Hudebně pohybové činnosti</p>

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Předmět: **Hudební výchova**

<i>Výstupy pro 7.- 10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
<p>Žák by měl</p> <p>využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu</p>	<p>Upevňování správných pěveckých návyků, zřetelná výslovnost, správné dýchání</p>	<p>OSV – Komunikace – <i>řeč zvuků a slov</i> Psychohygiena – <i>dovednosti pro zvládání stresových situací - relaxace</i></p>	<p>Vokální činnosti</p>
<p>podle svých schopností interpretovat vybrané zvládnutelné lidové a umělé písně</p>	<p>Lidové a umělé písně</p>		<p>Vokální činnosti</p>
<p>doprovázet písně na jednoduché rytmické nástroje podle svých schopností a dovedností</p>	<p>Hudební doprovody, hra na tělo, nástroje Orfeova instrumentáře</p> <p>Seznámení s hudebními pojmy – nota, notová osnova, hudební klíč, pomlka</p>		<p>Instrumentální činnosti</p>

<p>soustředit se na poslech skladeb různých hudebních autorů</p>	<p>Rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů</p> <p>poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů</p> <p>seznámení s významnými skladateli</p>		<p>Poslechové činnosti</p> <p>Návštěva divadelního představení v Janáčkově divadle – seznámení se skladatelem díla</p>
<p>zvládnout základní kroky jednoduchého tance</p>	<p>improvizovaný pohyb podle hudby</p> <p>hudebně pohybové hry</p> <p>základní taneční kroky</p> <p>relaxační techniky</p>		<p>Hudebně pohybové činnosti</p>

<i>Výstupy pro 1.- 3. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu	Rozvíjení grafomotoriky	OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání – <i>cvičení smyslového vnímání</i> Sebepoznání a sebepojetí – <i>já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně</i> Seberegulace a sebeorganizace – <i>organizace vlastního času</i> Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti – <i>vzájemné poznávání ve skupině</i>	Práce s papírem Mačkání papíru do kuliček, trhání papíru na drobné kousky, překládání papíru, stříhání papíru a vystřihování z papíru dle linie, lepení, polepování předmětů, koláže Modelování Vytváření tvarů, kulička, had, ovoce Modelování z písku, plastelíny, moduritu Vykrajování tvarů pomocí formiček Výtvarné činnosti: Kresba křídami a voskovými pastelkami Kreslení předmětů vycházejících z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník), obdélníku (ručník, okno)
rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty	Barvy, tvary, objekty		
uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ – malba, kresba, modelování, tradiční a netradiční prostředky		

			<p>Malování vodovými a temperovými barvami Kresby vycházející z barevných skvrn, čar a vlnovek Koláže – použití prvků z papíru nebo textilu a dokreslování</p>
--	--	--	--

<i>Výstupy pro 4.- 6. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl uplatňovat nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu	Rozvíjení grafomotoriky	OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání – <i>cvičení smyslového vnímání</i> Sebepoznání a sebepojetí – <i>já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně</i> Seberegulace a sebeorganizace – <i>organizace vlastního času</i>	Práce s papírem Mačkání papíru do kuliček, trhání papíru na drobné kousky, překládání papíru, stříhání papíru a vystřihování z papíru dle linie, lepení, polepování předmětů, koláže
rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností ve vlastní tvorbě	Linie, barvy, tvary, objekty ve vlastní tvorbě	Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti – <i>vzájemné poznávání ve skupině</i>	Modelování Vytváření tvarů, kulička, had, ovoce
při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	Zrakové, hmatové, sluchové vjemy		Modelování z písku, plastelíny, moduritu Vykrajování tvarů pomocí formiček
vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ – malba, kresba, modelování, tradiční a netradiční prostředky		Výtvarné činnosti: Kresba křídami a voskovými pastelkami Kreslení předmětů vycházejících z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník), obdélníku (ručník, okno)

			<p>Malování vodovými a temperovými barvami Kresby vycházející z barevných skvrn, čar a vlnovek Koláže – použití prvků z papíru nebo textilu a dokreslování</p>
--	--	--	--

<i>Výstupy pro 7.- 10. ročník</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezová témata</i>	<i>Jiné</i>
Žák by měl uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby	Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností – kresba, malba, grafika, tradiční a netradiční	OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání – <i>cvičení smyslového vnímání</i> Sebepoznání a sebepojetí – <i>já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně</i> Seberegulace a sebeorganizace – <i>organizace vlastního času</i> Sociální rozvoj – <i>Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání ve skupině</i>	Práce s papírem: Vystřihování, obkreslování šablony Rozlišování různých druhů papíru (i hmatem) Lepení papíru – mozaika Modelování: Vytváření náročnějších tvarů (vánočka, zvířata...), použití špachtlí, dřívěk modelování z písku, plastelíny, moduritu, hlíny. Výtvarné činnosti: Kresba a malba s náměty ze života – voskovky, tempery, vodové barvy, křídly, pastelky Vyjadřovat vlastní pocity kresbou a malbou Návštěvy výstav výtvarného umění Kresby vycházející z barevných skvrn
uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy	prostředky a jejich kombinace v ploše i v prostoru		
při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ	Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních		
hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci		

			Rozlišování odstínů a ladění barev
--	--	--	------------------------------------